

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Podstawy dydaktyki		5.1.0403	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Badań nad Dzieciństwem i Szkołą			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	niestacjonarne (zaoczne)
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Grażyna Szyling; dr Ryta Suska-Wróbel			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład, Ćw. audytoryjne		2 ECTS = 55 godz.	
Sposób realizacji zajęć		wykład 30 godz. = 1 ECTS	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		ćwiczenia (10 godz.) + przygotowanie do ćwiczeń i	
Liczba godzin		kolokwium zaliczeniowego (25 godz.) = 1 ECTS	
Ćw. audytoryjne: 10 godz., Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- fakultatywny (do wyboru) - obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Praca w grupach - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Zaliczenie (zal)	
		Formy zaliczenia	
		- Ćwiczenia: obecność i aktywny udział w zajęciach + wykonanie wszystkich zadań realizowanych podczas ćwiczeń - kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Kolokwium: kryterium zaliczenia przedmiotu stanowi poziom znajomości treści programowych oraz opanowania efektów uczenia się, wyrażony zakresem poprawnie udzielone odpowiedzi w teście (co najmniej 51% poprawnie udzielonych odpowiedzi). Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia końcowego jest obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach, których kryterium zaliczenia stanowi: obecność i aktywny udział w zajęciach oraz poprawne wykonanie wszystkich zadań realizowanych podczas ćwiczeń	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	Kolokwium	Dyskusja	Praca w grupach	Analiza przypadków i zdarzeń krytycznych
Wiedza				
CKN_W2	+	+	+	+
CKN_W4 i CKN_W15	+	+	+	+
CKN_W6 i CKN_W14	+	+	+	+
CKN_W7	+	+	+	+
CKN_W3	+	+	+	+
Umiejętności				
CKN_U1,CKN_U2,CKN_U6 i CKN_U8	+	+	+	+
CKN_U7	+		+	
CKN_U10 i CKN_U11		+	+	+
Kompetencje				
CKN_K2		+	+	+
CKN_K6		+	+	+
CKN_K7		+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Zaliczenie z wynikiem pozytywnym przedmiotu: Rozwój ucznia: jego konteksty oraz zaburzenia.

B. Wymagania wstępne

Orientowanie się w psychologicznych prawidłowościach rozwoju jednostki oraz w podstawowych uwarunkowaniach procesów uczenia się.

Cele kształcenia

Zapoznanie ze zróżnicowanymi paradygmatycznie koncepcjami dydaktyki, przykładami ich praktycznych wdrożeń oraz rolę przypisywaną w nich nauczycielowi i jego autonomii. Zapoznanie z pojęciami i działaniami kluczowymi dla pracy dydaktycznej nauczyciela, ujętymi z różnych perspektyw paradygmatycznych. Przedstawienie teoretycznych i społecznych przesłanek dominującego w Polsce modelu kształcenia oraz zalet i ograniczeń wytworzonej w jego ramach codzienności edukacyjnej. Przygotowanie do działań dydaktycznych w klasie szkolnej, powiązanych z refleksją na temat ich silnych stron i ograniczeń. Stworzenie podstaw do podejmowania twórczej i krytycznej refleksji nad własną praktyką.

Treści programowe

Wykłady (30 godz.)

Pograniczny charakter dydaktyki jako subdyscypliny naukowej pedagogiki: jej powiązania z psychologią, filozofią i socjologią edukacji, oraz kontekstem praktycznym, w tym z wiedzą potoczną, indywidualnymi teoriami nauczyciela, regulacjami prawnymi określonego systemu oświatowego. Zróżnicowanie paradygmatycznie koncepcji dydaktycznych (mapa paradygmatów) i jego konsekwencje dla myślenia pracy nauczyciela, w tym rozumienia celów, metod i treści kształcenia oraz oceniania, a także projektowania działań dydaktycznych, uwzględniających zróżnicowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne uczniów.

Koncepcje wiedzy, uczenia się i nauczania w perspektywie paradygmatycznej. Zróżnicowanie myślenia o wspieraniu rozwoju ucznia i strategiach motywacyjnych stosowanych przez nauczyciela. Rola nieformalnego nauczycielskiego diagnozowania umiejętności uczniów w procesie indywidualizacji kształcenia. Zakres autonomii nauczyciela w poszczególnych ujęciach paradygmatycznych.

Klasyczne i alternatywne założenia dotyczące lekcji jako jednostki dydaktycznej, jej budowy i modeli, technik pracy oraz wykorzystania środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych.

Dydaktyka normatywna i instrukcyjna jako modele dominujące w polskiej szkole. Rola podstawy programowej jako źródła celów i treści kształcenia. Miejsce oceniania w obiektywistycznie rozumianym procesie kształcenia i w systemie oświatowym. Prawne regulacje dotyczące oceniania. Różne rodzaje i funkcje oceniania szkolnego. Ocenianie szkolne a egzaminy zewnętrzne. Wewnątrzszkolne systemy oceniania. Zagadnienie wyrównywania szans w ujęciu dydaktyki obiektywistycznej i roli przypisywanej egzaminom zewnętrznym.

Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne a zarazem środowisko pracy różnych nauczycieli, odmiennie rozumiejących swoją rolę oraz stosujących odmienne strategie pracy dydaktycznej. Lokalne uwarunkowania funkcjonowania klasy szkolnej jako przesłanka do projektowania zindywidualizowanych działań edukacyjnych. Odmienności w paradygmatycznym rozumieniu kategorii indywidualizacja kształcenia i samodzielność ucznia. Inne niż klasa szkolne środowiska dydaktyczne.

Ćwiczenia (10 godz.)

Analiza modelowych rozwiązań dydaktycznych podjęta z perspektywy odmiennych paradygmatów.

Analiza dydaktycznych zdarzeń krytycznych i projektowanie rozwiązań osadzonych w założeniach opozycyjnych podejść paradygmatycznych.

Identyfikacja mocnych i słabych stron zaproponowanych rozwiązań.

Identyfikacja klimatu dydaktycznego dominującego w klasie szkolnej. Rola przypisywana wynikom kształcenia, relacji uczniów z nauczycielem oraz relacji między uczniami. Analiza możliwości kształtowania klimatu klasy przez nauczyciela. Znaczenie klimatu dominującego w szkole i oczekiwań rodziców/opiekunów prawnych

Wykaz literatury

- A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):
- D. Klus-Stańska (2018), Paradygmaty dydaktyki. Myśleć teorią o praktyce. Warszawa: PWN
- G. Szyling, (2011, 2017), Nauczycielskie praktyki oceniania poza standardami. Kraków: „IMPULS”, rozdziały I i II
- G. Mietzel (2003), Psychologia kształcenia. Gdańsk, GWP, rozdziały 1 – 5.
- A.2. studiowana samodzielnie przez studenta
- D. Barnes (1988), Nauczyciel i uczniowie. Od porozumiewania się do kształcenia. Warszawa WSiP.
- W. Okoń (2003), Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, cz. I i II.
- Strony internetowe: <http://www.edunews.pl/>
- G. Szyling, O informacji zwrotnej i jej relacjach z uczeniem się. Ku dydaktycznej refleksji nad perspektywą zmiany w kształceniu akademickim w Polsce. <https://kwartalnikpedagogiczny.pl/resources/html/article/details?id=182655&language=pl>
- B. Literatura uzupełniająca
- D. Klus-Stańska (2010), Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń. Wydawnictwo Akademickie Żak: Warszawa 2010, s. 209-244.

Kierunkowe efekty uczenia się

CKN_W2
CKN_W4 i CKN_W15
CKN_W6 i CKN_W14
CKN_W7
CKN_W3
CKN_U1, CKN_U2, CKN_U6 i CKN_U8
CKN_U7
CKN_U10 i CKN_U11
CKN_K2
CKN_K6
CKN_K7

Wiedza

CKN_W2
Student/ka zna i rozumie:
(C.W.1.) usytuowanie dydaktyki w obszarze pedagogiki, psychologii, filozofii i socjologii wychowania, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki – rozumianej paradygmatycznie, oraz relację dydaktyki ogólnej i dydaktyk szczegółowych.
(C.W.3.) zróżnicowanie paradygmatyczne współczesnych koncepcji nauczania oraz źródeł i rodzajów celów kształcenia oraz sposobów ich formułowania.
(C.W.3.) umowny charakter zasad dydaktyki i źródła sproblematyzowania tego zagadnienia.
CKN_W4 i CKN_W15
Student/ka zna i rozumie:
(C.W.3.) klasyczne i alternatywne założenia dotyczące metod i treści nauczania oraz organizacji procesu kształcenia i pracy uczniów.
(C.W.4.) klasyczne i alternatywne założenia dotyczące lekcji jako jednostki dydaktycznej, jej budowy i modeli, technik pracy oraz wykorzystania środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych.
CKN_W6 i CKN_W14
Student/ka zna i rozumie:
(C.W.5.) konieczność uwzględniania w projektowaniu działań edukacyjnych zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, zwłaszcza możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.
(C.W.5.) ograniczenia paradygmatycznie koncepcji i sposobów wyrównywania szans edukacyjnych oraz napięcia występujące między tym założeniem a znaczeniem przypisywanym odkrywaniu oraz rozwijaniu predyspozycji i uzdolnień, a także działaniom związanym z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.
CKN_W7
Student/ka zna i rozumie:
(C.W.6.) powiązane z paradygmatycznym uporządkowaniem odmian dydaktyki sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów, w tym ograniczony charakter oceniania kształtujące pojmowanego wyłącznie w kontekście efektywności nauczania.
(C.W.6.) regulacyjny i lokalny charakter wewnątrzszkolnego systemu oceniania oraz interakcje i napięcia występujące między nim a sprawdzianami i egzaminami zewnętrznymi

Umiejętności

CKN_U1, CKN_U2, CKN_U6 i CKN_U8
Student/ka potrafi:
(C.U.1.) elastycznie dobierać metody pracy dostosowane do zróżnicowanych możliwości uczniów i ich potrzeb.
(C.U.2.) zaproponować działania dydaktyczne służące integracji klasy szkolnej

(rozumianej jako tworzenie klimatu uczenia się) i rozwijaniu umiejętności uczenia się we współpracy.

(C.U.3.) zaproponować metody nauczania stosowne do treści kształcenia oraz zapewniające warunki do konstruowania wiedzy przez uczniów a także pobudzania ich kreatywności i rozwijania ich kompetencji poznawczych, praktycznych i społecznych.

(C.U.4.) zaproponować stosowne do celów koncepcje prowadzenia zajęć/lekcji i zaproponować ich strukturę, odwołując się przy tym do przyjętych przez siebie założeń paradygmatycznych.

CKN_U7

Student/ka potrafi: (C.U.5.) zaproponować rozwiązania dla uczniów zdolnych, przygotowujących się do udziału w konkursach, zawodach i olimpiadach różnego typu.

CKN_U10 i CKN_U11

Student/ka potrafi: (C.U.6.) świadomie posługiwać się w procesie oceniania różnymi formami gromadzenia danych do oceny oraz odmianami informacji zwrotnej, dostosowanej do potrzeb ucznia i stymulującej go do pracy nad własnym rozwojem.

Kompetencje społeczne (postawy)

CKN_K2

Student/ka jest gotowy/a do:

(C.K.1.) twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych i dokonywania służących rozwojowi ucznia świadomych wyborów między paradygmatami dydaktyki.

CKN_K6

Student/ka jest gotowy/a do projektowania działań zmierzających stymulowania poprawy jakości pracy własnej i szkoły.

CKN_K7

Student/ka jest gotowy/a do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z innymi nauczycielami w celu wdrażania innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych.

Kontakt

pedgs@ug.edu.pl